

Broșură de prezentare a noului muzeu familial denumit:

Casă Memorială Familia Robu, istorie, genealogie, locuințe

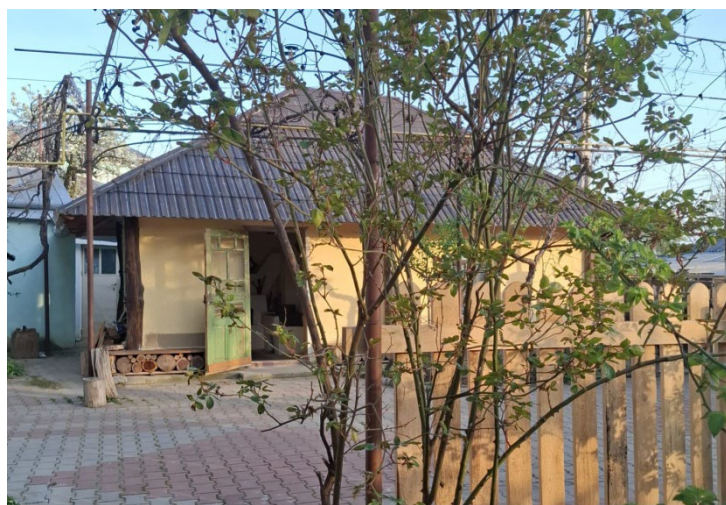
Centenarul consacării ca episcop a Mons. Mihai Robu (1925-2025) ne oferă prilejul înființării unui muzeu care să amintească de obârșia și rădăcinile sale, adică despre familia Robu din care face parte, din comuna Săbăoani.

Cercetând genealogia familiei, am găsit că bunicul episcopului a fost deputatul Ianoș Robu (1812- 1889), un om politic al secolului al XIX -lea, deputat în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, și care a luptat pentru drepturile țăranilor, dar și al catolicilor.

Pornind de la acest strămoș, care a avut 5 fii și o fiică (Giurgi, Martin, Dumitru, Anton, Ioja și Maria), am alcătuit arborele genealogic al familiei. Ca urmare, pe lângă episcopul Mihai Robu, primul episcop autohton al Diecezei Romano-Catolice de Iași – dintre anii 1925-1944, vom prezenta și alți urmași de seamă: episcopul Ioan Robu, arhiepiscop și mitropolit de București între anii 1984-2019; primarul Ianoș Robu, primar la Săbăoani în timpul Primului Război Mondial. Ceea ce i-a făcut pe ei mai deosebiți sau „oameni de seamă” a fost preocuparea lor cu adevărat pentru comunitate, pentru ceilalți, pentru aproapele.

Acest muzeu a apărut la inițiativa unei descendente a familiei și anume, Elisabeta Robu, pe linia lui Demeter (fiul deputatului Ianoș Robu), a fiului său Ianoș și a nepotului său Leon (tatăl ei). Această casă de muzeu și colecția muzeială adunată aici, au fost dedicate în cinstea episcopului Mihai Robu având dorința de a-i reprezenta în mod semnificativ casa sa părintească (prin acest muzeu în care casa a fost remodelată după casa părintească a episcopului Mihai; adică este o copie a casei părintești în care el s-a născut).

Centenarul consacării sale ca episcop ne oferă, așadar, prilejul să evidențiem personalitatea Ep. Mihai Robu dar și a altor personalități marcante din această familie și să expunem o colecție de obiecte ce au aparținut familiei, obiecte ce sunt prezentate în această casă muzeu.

(Foto: vechea casă părintească și actualul muzeu)

Muzeul se află în Comuna Săbăoani, Jud. Neamț, pe strada Ciocârliei, nr. 28.

Persoana de contact și proprietara muzeului este Elisabeta Robu: Tel. 0752435631.

Cuprinsul broșurii:

Cuvânt introductiv	2
Cuvântul întemeietorului	3
Scurtă prezentare a vieții și activității episcopului Mihai Robu	4
Diferite alte personalități ale Familiei Robu	8
Câteva referințe istorice despre familiile de „Robu” din Săbăoani	12
Bibliografie	13
Scheme genealogice	14
Album de fotografii	26

Autorii broșurii: Robu Emil Ioan și Robu Elisabeta

Data: august 2025

Cuvânt introductiv

Elisabeta Robu este întemeietorul acestui muzeu creat prin schimbarea destinației unei vechi anexe gospodărești în casă de muzeu, un muzeu familial în care adună o colecție vastă de bunuri culturale și etnografice ale familiei Robu și de valoare istorică pentru comuna Săbăoani: porturi populare, mobilier vechi, lucruri de uz gospodăresc, cărți și documente vechi, etc...

Casa din lut unde este prezentată expoziția are două încăperi: o cameră și o tindă, și este o copie a casei în care și-a petrecut copilăria episcopul Mihai Robu; a casei părintești episcopului precum se vede în fotografia memorabilă făcută în fața casei sale în anul când a ajuns episcop (acum 100 de ani). Casa acoperită cu stuf, ce acum nu mai există, a fost reprodusă în curtea unor rude de-ale episcopului, la aproximativ 200 de metri față de locul autentic.

Cele două încăperi dispun de sobe vechi văruițe; în tindă soba are și un cuptor mare unde familia coacea la sărbători: pâine, chitan, cozonaci, pască, plăcinte, sarmale sau fripturi, în oale de lut. Sunt expuse obiecte casnice gospodărești, costume populare, mic mobilier, covoare și ștergere cu specificul interioarelor țărănești.

Elisabeta Robu, descendentă și ea a familiei Robu, este cea care a inițiat acest proiect muzeal și a adunat multe bunuri, documente, fotografii etc. într-o colecție etnografică pentru a face cunoscut atât urmașilor familiei și comunității cât și tuturor celor interesați, mai multe despre traiul și portul strămoșilor.

Vizitatorii pot descoperi în acest loc o lume a strămoșilor lor, traiul și obiceiuri vechi, un loc al memoriei familiei Robu.

Cuvântul întemeietorului muzeului:
Elisabeta Robu vă prezintă în câteva cuvinte povestea acestui proiect.

De ce și cum a luat ființă acest muzeu? Ideea întemeierii unui muzeu al familiei s-a cristalizat în timp. A început la o comemorare familială, la sărbătorirea bicentenarului nașterii deputatului Ianoș Robu, personalitate aflată la rădăcinile acestei familii, un eveniment care s-a sărbătorit în vara anului 2012. La împlinirea a 200 de ani de la nașterea deputatului Ianoș Robu (născut la data de 7 aprilie 1812 în Săbăoani), au fost pomeniți strămoșii în cadrul unei Sfinte Liturghii la biserică urmată de un praznic, oferit de familie, atât rudelor și cunoscuților cât și altora, pentru sufletelor celor răposați ai familiei. Praznicul a fost organizat la „restaurantul lui Sescu” – proprietarul fiind și el descendent al familiei Robu și chiar și mai apropiat de linia genealogică a Ep. Mihai Robu.

Cu ocazia acestui bicentinar s-a întocmit arborele genealogic al familiei, în care s-au clarificat legăturile de rudenie în cadrul familiei de Robu din Săbăoani. Truditorii întocmirii acestei genealogii și care *au scormonit* în arhivele comunei Săbăoani (în Arhivele Parohiei Săbăoani sec. XIX și începutul sec. XX, care se află la Arhivele Naționale ale Statului – Piatra Neamț) pentru alcătuirea arborelui genealogic și pentru adunarea de date istorice, sunt: Robu Flavian și fiul lui, Robu Emil; iar casa memorială și colecția etnografică sunt în întregime truda Elisabetei Robu, toți trei urmași ai deputatului Ianoș Robu pe linia fiului său Demeter – Ianoș – Leon Robu.

Un alt amănunt care a întărit ideea necesității unei case memoriale a fost faptul că prin anul 2018 se căuta un loc pentru amplasarea unei efigii a episcopului Mihai Robu, o placă memorială, sau altceva semnificativ în amintirea episcopului... până la urmă s-a finalizat prin așezarea și sfințirea unei placi comemorative în onoarea primului episcop autohton al Diecezei de Iași, Mons. Mihai Robu, eveniment care a avut loc în ziua de 29 septembrie 2022, la biserica centrală și veche din Săbăoani, în ziua hramului.

Existența unui amplasament adecvat pentru amenajarea unui muzeu a consolidat inițiativa mea de a face un muzeu și am purces la treabă. Am renovat o veche anexă gospodărească (rămasă ca moștenire) fostă bucătărie și locuință a tatălui, Leon Robu în ultimii lui ani de viață; le-am dat un sens mai multor lucruri gospodărești și de valoare istorică și muzeală, care se deteriorau în locuri insalubre, astfel am creat acest muzeu necesar pentru expunerea și conservarea acestor lucruri de valoare.

Centenarul episcopului Mihai Robu prilejuiește, așadar, înființarea acestui muzeu și tipărirea acestei broșuri care conține însemnări despre familia Robu și originile sale. Amintim că există deja în Episcopia Iași o cameră de muzeu dedicată Ep. Mihai Robu în care sunt prezentate mai multe obiecte și scrieri aparținând Episcopului Mihai Robu – amintim aici de munca vastă de cercetare a istoricului Episcopiei de Iași, pr. Fabian Doboș, de la care am preluat mai multe scrieri ale și despre Ep. Mihai Robu.

Cercetând traiul vechi familial, am înțeles valoarea traiului în comun a familiei mai de demult, în case cu o singură cameră și tindă, în care membrii familiei, locuind împreună, învățau importanța traiului în comun și grija pentru comunitate și neam; precum și astfel de valori: să fii drept, să nu faci neamul de rușine, să ai mândria de a aparține unui neam, a unei familii aparte.

Scurtă prezentare a vieții și activității episcopului Mihai Robu

(n. 10.04. 1884, Săbăoani – d. 27.09.1944, Beiuș)

primul episcop autohton al Diecezei Romano-Catolice de Iași (1925-1944)

S-a născut la 10 aprilie 1884, în familia lui Iosif Robu și a Margaretei. Anul nașterii sale coincide cu anul înființării Episcopiei de Iași, în fruntea căreia va ajunge peste 41 de ani. A absolvit cele patru clase primare la Săbăoani, iar apoi în anul școlar 1894-1895 este înscris ca elev la seminarul diecezan din Iași. Aici se remarcă prin pietate, cumințenie și sânguință la învățătură.

În perioada de formare preoțească, tânărul Mihai Robu își însușește o solidă cultură generală, filozofică și teologică. Dovedește o râvnă deosebită pentru însușirea limbilor străine: franceză, germană și italiană, pe lângă cea latină, limba oficială și de studii a Bisericii Catolice. A primit hirotonirea diaconală la 19 noiembrie 1906, fiind hirotonit preot în ziua de 7 aprilie 1907, de către primul episcop de Iași, Mons. Nicolae Iosif Camilli, în capela renumitului Institut „Notre Dame de Sion” din Iași (a fost primul preot și apoi și primul episcop din Săbăoani).

În primii ani de preoție a făcut parte din echipa de preoți profesori de formare a seminariștilor pentru sfânta preoție și concomitent cu această slujire a colaborat la revista diecezană *Lumina creștinului* (înființată în anul 1913) și a împlinit slujiri pastorale în catedrala din Iași, precum și la Institutul „Notre Dame de Sion”.

În timpul Primului Război Mondial (1914-1918), cursurile seminariale fiind întrerupte, a activat ca paroh în județul Bacău la Văleni, Fărăoani și Bacău. În toți anii acestui război, în centrul atenției sale, ca și a tuturor preoților, au fost răniții, văduvele și orfanii de război, iar rugăciunile zilnice erau îndreptate către cei căzuți pe front, către cei angajați în luptele crâncene pentru apărarea țării și pentru încetarea grabnică a războiului.

În iunie 1922, a fost numit paroh de Horlești, colaborând activ la revista *Lumina creștinului* și fiind capelan la mănăstirea „Notre Dame de Sion din Iași”. Pentru comportamentul său exemplar și râvna sa în activitatea apostolică, episcopul Alexandru Theodor Cisar (episcop diecezan de Iași la acel timp) a obținut de la Sfântul Scaun distincții deosebite pentru patru preoți ai diecezei de Iași, printre care era și pr. Mihai Robu, fiind astfel numit monsenior.

Papa Pius al XI-lea îl numește pe Mons. Mihai Robu ca episcop de Iași la 5 iulie 1925, consacrarea fiind făcută în capela Institutului Notre Dame de Sion la data de 20 septembrie 1925 de către arhiepiscopul Alexandru Theodor Cisar (arhiepiscop de București din 1924). Noul episcop în prima sa scrisoare pastorală, din 31 august 1925, adresată clerului și poporului credincios, notează:

Nepătrunse sunt planurile lui Dumnezeu în alegerea persoanelor prin care vrea să conducă pe ceilalți la calea mântuirii (...); pentru ce el cheamă pe unul și nu pe altul, poate mai deștept și mai virtuos decât cel dintâi, nu-i în putința noastră să determinăm. Un singur lucru știm din adevărurile descoperite de Dumnezeu, că orânduirile sale sunt totdeauna bune, chiar dacă mintea noastră slabă nu le-ar pricepe, și că deseori Cel de Sus alege instrumente neînsemnate pentru îndeplinirea scopurilor sale, pentru ca omul să nu-și atribuie nimic sieși, ci toată slava să o dea lui Dumnezeu.

Este surprins de această numirea sa, pe care nu a râvnit-o, se cutremură de responsabilitatea uriașă a acestei misiuni pe care o primește cu multă credință și resemnare și cere tuturor preoților și credincioșilor sprijinul rugăciunilor, asigurându-i de disponibilitatea lui ca nou

păstor al diecezei de Iași și fiind conștient că povara pusă pe umerii lui era mai mare decât a înaintașilor săi. Căci primii doi episcopi de Iași, Camilli și Jaquet, au avut de păstorit catolicii din Moldova ciuntită (în 1775, teritoriului Moldovei i-a fost răpită Bucovina, iar în 1812, Basarabia), iar al treilea, Alexandru Teodor Cisar, a primit spre păstorire și comunitățile catolice din Basarabia (în anul 1921). Episcopului Robu i s-au dat, prin scrisoarea apostolică „Sollemni conventione” din 5 iulie 1930 și parohiile catolice din Bucovina, care aparținuseră până la acea dată Episcopiei de Lemberg. Aceste parohii, însumând 110.000 de credincioși (germani, polonezi, unguri) și 44 de preoți, reprezentau o treime din întreaga dieceză.

Activitatea pastorală a venerabilului și iubitului episcop Mihai Robu, imprimată în sufletele colaboratorilor săi și ale enoriașilor, ca păstor cu fire blândă și înțeleaptă, pe parcursul a 19 ani, 5 luni și 22 de zile, oglindită în mii de file de arhivă, s-a desfășurat conform binecunoscutului trinom: seminar, cler, dieceză.

Mai întâi, în ceea ce privește grija față de seminar, episcopul Mihai Robu, ca urmaș al apostolilor, a considerat ca sarcină prioritară seminarul; astfel că primele sale scrisori pastorale evidențiază această grijă. În timpul păstoririi sale, au fost înscriși în Seminarul diecezan din Iași 241 de elevi, dintre care 73 au ajuns preoți. Majoritatea dintre aceștia veneau din mediul rural, din familii modeste, fără resurse economice. Întreținerea și formarea seminariștilor cădea în sarcina episcopiei, ale cărei venituri erau, de asemenea, modeste. Astfel, episcopul a fost întotdeauna nevoit să apeleze la colectele enoriașilor, îndeosebi de Crăciun și de Paște, din care sunt nelipsite apelurile la generozitatea creștinilor pentru seminar, mulțumirile adresate și dările de seamă sistematice.

Strădaniile eroice ale episcopului Mihai Robu de a avea preoți pe care să-i trimită în numeroasele comunități catolice răspândite pe întinsul ținut al Moldovei i-au fost răsplătite cu marea bucurie a hirotonirii celor 33 de preoți din promoția 1939.

De altfel, episcopul Mihai Robu s-a străduit din răspuțeri ca să formeze noi preoți în seminar și să aibă grijă de preoții pe care îi avea în dieceza sa; îi voia pe toți preoții să fie bine pregătiți, virtuoși, prudenți și zeloși în apostolat.

După numirea Mons. Mihai Robu la cârma Diecezei de Iași (în 1925), viața catolicilor din Moldova a cunoscut un progres deosebit, până la izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial. Păstorirea Diecezei de Iași de către episcopul Mihai Robu cunoaște două etape: prima, 1925-1940, etapa Moldovei istorice; iar a doua, a Moldovei ciuntite prin pactul Ribbentrop-Molotov (28 iunie 1940). În perioada României Mari, alipirea la Dieceza de Iași a comunităților catolice din Basarabia și Bucovina a însemnat pentru episcopul Robu o grijă sporită în ceea ce privește clerul și credincioșii. Vizitarea tuturor comunităților catolice dintr-un teritoriu așa de vast, cu mijloacele de transport ale timpului, a fost o muncă deloc ușoară. Fără îndoială, constituția robustă și curajul apostolic i-au fost de un real sprijin.

Respectând normele Dreptului Canonic, episcopul Robu a vizitat toate comunitățile catolice de pe cuprinsul diecezei de Iași, administrând sacramentul Mirului cu ocazia vizitelor pastorale și întărindu-i în credință pe credincioșii de pe teritoriul diecezei, inclusiv în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial.

Datoria de păstor și-o împlinea cu mare atenție, fiind grijuliu cu dispensele și ferm în decizii. Îi îndemna părintește pe tineri să se distreze onest la horele organizate ziua, în curtea bisericii. Pastorația tineretului catolic a reprezentat pentru dânsul una din preocupările sale constante și majore. În acest sens el a redactat, la 11 septembrie 1939, *Norme pentru pastorațiunea tineretului*, în care arată că scopul Bisericii este „să formeze din tineri creștini adevărați, membri vii ai Bisericii, să-i pregătească pentru formarea unui cămin și a unei familii creștine (...), să-i

lege mai strâns de Dumnezeu și cu poporul din care fac parte”. El a susținut toate asociațiile parohiale în activitățile lor caritative și formative ale tineretului.

În perioada interbelică s-a dezvoltat foarte mult presa catolică în Moldova, datorită interesului mare pe care unii preoți l-au avut față de evanghelizarea poporului prin scrieri religioase. Cele mai importante reviste erau *Lumina creștinului* (revista diecezană care apărea la Iași din 1913) și *Viața* (revista fraților franciscani conventuali, din 1913, care era tipărită la Săbăoani). Episcopul Mihai Robu s-a îngrijit mult de presa catolică din dieceză, iar în acest sens în anul 1925 a cumpărat o tipografie în valoare de 600.000 de lei

Perioada 1940-1943 s-a caracterizat printr-o „atmosferă de dușmănie a funcționarilor civili față de catolici”; calificativele injurioase adresate românilor catolici („unguri, maghiari, ceangăi, boangheni, etc.”); considerarea catolicilor ca niște „străini și dușmani ai țării”; refuzul autorităților de a elibera acte de stare civilă pe motiv că „cei născuți și botezați în rit catolic nu pot fi considerați de origine etnică română”; eliberarea de certificate false – pe care specifică „etnia maghiară”; îndepărtarea catolicilor din funcții publice pe motivul că „nu sunt români”; în unele manuale de istorie, geografie și religie erau inserate epitete jignitoare la adresa catolicilor moldoveni; reclamații tendențioase la Ministerele de Interne, cel al Cultelor și al Apărării, împotriva unor preoți și credincioși etc.

Pentru a lupta cu aceste discriminări la adresa populației catolice din Moldova, episcopul Mihai Robu a adresat la 6 martie 1943 o serie de memorii detaliate și bine documentate către mareșalul Ion Antonescu, în care îi cerea acestuia să analizeze situația existentă și să dispună „măsurile de îndreptare”. După cum scria episcopul Robu, „credincioșii mei au fost și sunt cetățeni pașnici, își fac datoriile lor către țară la fel ca și frații lor ortodocși: dau biruri, plătesc impozite, fac armată, ascultă de superiorii lor, fac toate angaralele la care sunt supuși și ceilalți fii ai țării, nu nutresc sentimente dușmănoase țării, nu cunosc altă țară decât țara lor Românească. (...) Toți se simt români și sunt mândri a fi români, și-i doare inima că sunt considerați străini sau unguri, numai pentru că sunt catolici”.

Dieceza de Iași, după pactul Ribbentrop-Molotov (1939) și intrarea României în Război alături de Germania (1941), a cunoscut multe complicații cu care s-a confruntat și episcopul Mihai Robu. Mare parte din preoții și enoriașii din parohiile Bucovinei de Nord și-au părăsit casele, plecând în Germania. Unii din cei rămași, îndeosebi polonezii din Basarabia, au îndurat multe de la stăpânirea sovietică. Starea de război continuată pe durata a patru ani a fost însoțită de rigorile specifice războiului, printre altele menționăm: interzicerea deplasărilor, rechizițiile, suspiciunile asupra unor preoți, contribuțiile suplimentare pentru armată, grija răniților, a văduvelor, a orfanilor și angajarea unor preoți pentru asistența spirituală a combatanților. Arhiva de război reflectă multitudinea și diversitatea problemelor pe care trebuia să le rezolve episcopul: numeroasele cereri adresate autorităților civile și militare pentru obținerea autorizațiilor de deplasare pentru sine și pentru colaboratorii săi, scutirea de la rechiziții a mijloacelor de transport necesare pastorației, îngăduință pentru preoții de etnie străină necesari în unele parohii etc.

După o viață de slujire sacerdotală și episcopală, finalul slujirii primului episcop autohton de Iași a fost dictat de cel de-Al Doilea Război Mondial. Dacă primii ani de război au fost în favoarea Germaniei naziste și a aliaților ei, pe la sfârșitul anului 1943 lucrurile au luat o întorsătură tragică. În primăvara anului 1944 armatele sovietice forțau Nistrul, iar Moldova era grav afectată. A început refugiul. Seminarul diecezan nu și-a mai putut continua activitatea. Preoții și enoriașii rămași în Moldova își asumau riscurile. Din cauza represiunilor armatelor germane și ungare, la mijlocul lunii septembrie 1944, episcopul Robu a fost nevoit să părăsească Beiușul și să se retragă în munții Bihorului, la Finiș, într-o casă a episcopiei greco-catolice, aici el s-a îmbolnăvit grav de o dublă pneumonie, în urma căreia a murit în dimineața zilei de 27

septembrie 1944. A fost înmormântat două zile mai târziu, pe vineri 29 septembrie (chiar în ziua hramului parohiei Săbăoani), în cimitirul din Beiuș, iar în anul 1964, după 20 de ani, osemintele sale au fost aduse la Iași și reînhumate în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului”, catedrala pe care a slujit-o cu tot devotamentul, ca episcop în perioada 1925-1944. Deviza sa, înscrisă pe stema de episcop, a fost: *In cruce salus* (În cruce este salvarea); această deviză a lui a fost deviza care i-a însoțit pas cu pas toți anii de păstorire episcopală.

Alte amănunte legate de familia episcopului Mihai Robu și de viața membrilor lor

Tatăl episcopului a fost Iosif Robu, dar numele autentic cu care era cunoscut în comunitate este cel de Ioja, dar și mai exact era numit (în ceangăiește) cu numele de: „Iuzi”, sau Ianoș-Iuzi, de la numele tatălui său care era Ianoș. El s-a născut la data de 6 aprilie 1856 la Săbăoani din părinții Ianoș Robu („deputatul”) și Eva n. Blaj.

Mama episcopului este Margareta Robu (n. Francisc Farcaș) născută în anul 1856 la Săbăoani. A decedat pe data de 01 decembrie 1896 la Săbăoani (la vârsta de 40 de ani) și în timp ce Mihai, viitorul episcop, avea doar 12 ani și era deja înscris ca elev la seminarul diecezan din Iași (încă din anul 1894).

Părinții au avut în total 11 copii, dintre care 4 au murit de mici:

- Varvara: d.n. 28 mai 1877, dec. 08 noiembrie 1879 (la 2 ani jumate)
- Eva: d.n. 20 aprilie 1892, dec. 01 decembrie 1896 (la 4 ani jumate)
- Francisc și Andrei (gemeni): d.n. octombrie 1896, dec. 03 decembrie 1896 (la aprox. 2 luni)

Iar cei 7 copii care au trăit din această familie au fost următorii:

- Petru: d.n. 27.04.1879 – se știe că el ar fi decedat la Miercurea Ciuc (nu se știe data).
- Maria: d.n. 26.01.1882 – s-a căsătorit la Traian cu Giurgi Bacoșcă numit „Borzoș”.
- Mihai: d.n. 10.04.1884 – a fost consacrat episcop pe 20 septembrie 1925 la vârsta de 41 de ani.
- Catrina: d.n. 10.07.1886 – s-a căsătorit la Săbăoani cu Augustin Minuț și au avut o fată pe nume Maria.
- Ianoș: d.n. 05.06.1888 – s-a căsătorit la Săbăoani cu Nița n. Ciobanu Giurgi și au avut un băiat pe nume Anton (n. 07.08.1915)
- Anton: d.n. 30.05.1890 – a participat în Primul Război Mondial și se știe că ar fi rămas și ar fi decedat în Rusia.
- Veronica: d.n. 21.09.1894 – s-a căsătorit la Săbăoani cu Ferent Sescu și au avut 3 copii: Ion, Tereza și pr. Iosif (sfântit preot la 01.06.1958 la Alba Iulia).

Iuzi, tatăl episcopului, s-a recăsătorit după moartea primei soții, cu Ana (n. Francisc Giurgi Robu) cu care a avut trei copii, dintre care doi au murit de mici:

- Dumitru: – din căs. a-II-a – d.n. 17 nov. 1899, dec. 19 nov. 1899 (la câteva zile)
- Giurgi: – din căs. a-II-a – d.n. 07 ian. 1901, dec. în aug. 1901 (la câteva luni)

Iar cel care a trăit a fost : Andrei (d.n. 23.11.1902) – el s-a căsătorit la Săbăoani cu Nița (din Traian), a fost un om cunoscut în Săbăoani și a avut 8 copii: Angela, Margareta (n. 1930), Maria, Petru, Ștefan, Simion, Francisc, Mihai.

Diferite alte personalități ale Familiei Robu:

Ianoș Robu, primul deputat din Săbăoani (și bunicul episcopului Mihai Robu)

Ianoș Robu este o personalitate istorică, fiind primul deputat din Săbăoani și bunic (de pe tată) al episcopului Mihai Robu. S-a născut în ziua de 7 aprilie a anului 1812, din părinții Martin și Maria. De mic a crescut în credința catolică, dar și sub influența mișcărilor politice tensionate ale țării. Astfel, în anul 1831, când a avut loc Răscoala din Săbăoani dusă împotriva ocupației rusești și când au căzut pe locul de luptă 31 de persoane, Ianoș Robu avea 19 ani. Aceste situații l-au influențat și l-au determinat ca să apere în viața sa, drepturile ce li se cuvin oamenilor, ceea ce va face mai târziu implicându-se în viața politică a țării.

Afirmarea sa în sfera politică a început pe fondul evenimentelor premergătoare unirii celor două Principate Române, Moldova și Țara Românească, odată cu constituirea Divanurilor ad hoc din anul 1857, și mai precis, odată cu alegerile pentru constituirea Divanului ad hoc din Moldova. Ianoș Robu a rămas în istorie pe scena problemelor acordării de drepturi românilor și în special catolicilor.

Ianoș Robu este reprezentant al alegătorilor din partea țăranimii, atât la primul cât și la al doilea tur de alegeri pentru constituirea Divanurilor ad hoc. Din cauza faptului că era catolic nu a putut fi și ales ca deputat în cadrul Divanurilor ad hoc.

La primele alegeri – cele ce mai apoi au fost anulate pentru că s-au constatat a fi falsificate de către caimacamul Nicolae Vogoride, s-a ajuns ca între candidații ținutului Romanului să fie ales și săbăoneanul Ianoș Robu. Comitetul unirii din ținutul (județul) Roman a comunicat Comitetului Central al Unirii din Iași că cei 46 de delegați din 23 de sate i-au ales pe Ianoș Robu din Săbăoani și pe Ioan Vasile din Cordon, ca alegători județeni. Duminică, 14 iulie 1857, în jurul orei 9⁰⁰, prefectul i-a convocat pe cei opt țărani delegați de rangul al doilea la sediul prefecturii. Țăranii au fost obligați ca pe loc să-și aleagă deputatul lor județean. Atunci majoritatea l-a votat pe țăranul clăcaș Ianoș Robu, catolic din Săbăoani. Prefectul s-a opus alegerii, argumentând că Ianoș Robu nu avea dreptul să reprezinte pe țăranii din județ nefiind de religie ortodoxă. Astfel, l-a numit deputat pe țăranul clăcaș Ioan Vasile fără să țină seama de protestele delegaților și nici de cele ale lui Ianoș Robu care a rostit cuvintele¹ ce au rămas memorabile:

„Cum, cucoane, acum când toate satele m-au ales ca să le apăr drepturile în Marea Adunare, sunt catolic și nu pot fi deputat? Dar când ne puneți la beilicuri², când ne luați birul³, când vă dăm feciorii la oaste, când vă facem boeresc, atunci nu suntem catolici, ci ne priviți ca pravoslavnici? Dacă este, cucoane, că nu putem fi deputați pentru că suntem papistași, apoi dați-ne pace să fim papistași și la biruri, și la beilicuri și la toate angăriile⁴”.

¹ Cuvintele lui Ianoș Robu au fost redată de Mihail Kogălniceanu în ședința din 12 noiembrie 1857.

² Beilicuri – munci efectuate gratuit în folosul unui „bei” – guvernator al unui oraș sau al unei provincii; sau în folosul feudalilor autohtoni.

³ Bir – impozit perceput de domnie de la țăranii și meșteșugari.

⁴ Angării – nume generic dat tuturor obligațiilor în muncă impuse țăranilor.

Atunci, chiar Ioan Vasile a dat exemplu de solidaritate țărănească alăturându-se și el protestelor când a văzut că majoritatea delegaților stăruiau în alegerea lui Ianoș Robu. A mers și mai departe înaintând protestul, însoțit de semnătura a șase martori, comisiei internaționale de la Iași care avea ca sarcină supravegherea alegerilor și a alăturat protestului său scris, mandatul de deputat eliberat pe numele lui cerând comisiei să facă demersurile necesare anulării mandatului său deoarece el nu dorește să-l folosească.

Sub presiunea forțelor unioniste patriotice și intervenția marilor puteri care sprijineau unirea, sultanul Imperiului Otoman, la 12 august 1857, a anulat alegerile și a fixat un termen pentru noile alegeri. Acestea au fost finalizate pe 22 septembrie 1857, când victoria a revenit forțelor unioniste. E adevărat că Ianoș Robu nici de data aceasta nu s-a aflat printre cei aleși, țăranii clăcași din ținutul Roman fiind reprezentați de Ioan Vasile Levardă din Sofrăcești. Din cauza faptului că Ianoș Robu era catolic, i s-a creat de la primele alegeri, precedentul că el nu mai poate fi ales.

La procesele verbale de dinaintea constituirii Adunării ad hoc a Moldovei – din 22 septembrie 1857, găsim lista alegătorilor care au luat parte la alegerile din 29 și 30 august, 2, 4 și 5 septembrie 1857. Printre alegătorii din ținutul Romanului îl găsim pe Ianoș Robu din Săbăoani, menționat în rândul alegătorilor de al treilea grad – de la sate. El este reprezentant al Ocolului Moldovei.

La câțiva ani după Unirea Moldovei cu Țara Românească din anul 1859, Ianoș Robu a fost ales deputat, conform actelor vremii, în anul 1864, în parlamentul ce s-a numit: Adunarea Electivă a României pe timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza și până la plecarea lui.

Alegerile pentru deputații ce au format Adunarea Electivă a României au avut loc pe 25 noiembrie 1864. Ianoș Robu este în acte înregistrat ca deputat începând de la aceste alegeri și până la ultima ședință parlamentară a Adunării Elective a României de pe 18 martie 1866. În timpul acestor ani, îl găsim pe Ianoș Robu consemnat de nenumărate ori în ședințele parlamentare printre cei prezenți sau printre cei care votau legile țării.

O referință prețioasă la deputatul Ianoș Robu din cadrul dezbaterilor Adunării Elective a României o avem în ședința de pe 20 ianuarie 1865. La respectiva ședință, primul ministru Mihail Kogălniceanu într-un discurs, punând din nou în discuție problema libertății de cult, a spus: **”...și apoi dacă e vorba de canoane, de urmarea lor întocmai, apoi să nu ne mai fălim de libertatea cultului, de egalitatea drepturilor politice fără deosebire de rituri, și să începem a face mai întâi ceea ce a făcut Adunarea mumă de la ‘57, să luăm pe onor. deputat de la Roman, Robu Ianoș, care la ‘57 s-a ales de sătenii de la Roman ca deputat al lor și pe care administrația l-a respins ca necreștin, fiindcă era catolic.**

[Atunci Mihail Kogălniceanu l-a întrebat în sala adunării:] Așa e, domnule Robu?

D-ul Ianoș Robu [a răspuns]: Da, așa este, cu adevărat”.

Deputatul Ianoș Robu a fost căsătorit cu Eva și împreună au avut opt fii și o fiică: Grigore, Mihai – au murit de mici, Petru – a murit la 20 de ani fără să fie căsătorit și apoi au fost următorii care s-au căsătorit și au avut fii și fiice: Giurgi (Geogi), Martin (Moarcin), Dumitru (Demeter), Anton (Zonci), Ioja (Iuzi) și Maria. A fost ales, în cadrul parohiei, ca fecior de biserică. S-a stins din viață la vârsta de 77 de ani, pe data de 25 septembrie 1889 și a fost înmormântat în cimitirul vechi din Săbăoani de către parohul locului, Caietan Liverotti, cel care a construit biserica ”Sf. Arhangheli Mihail, Gabriel și Rafael”, terminată în 1902. În registrul de înmormântări, pr. Liverotti a specificat că Ianoș Robu a fost deputat, căci era stimat de către toată lumea din sat cu renumele de „deputatul”.

Ianoș Robu este strămoșul a doi episcopi: este bunicul de pe tată al episcopului Mihai Robu (1925-1944) și strămoș al episcopului Ioan Robu de București (1990-2019).

O altă personalitate este: **Robu Ioja (numit Anton-Ioja sau Zonci-Iuzi)**
(n. 17.02.1874 – d. 02.05.1948):

- nepot al deputatului Ianoș Robu
- absolvent al Academiei de Înalte Studii Comerciale – Iași
- notar al comunei Săbăoani în perioada 1902-1927
- căsătorit (în 1901) cu Paolinne Hess (austriacă), cea care avea să aducă pe lume 7 copii: 4 fete (din care, două, medic: Melania și Iosefina) și 3 băieți (din care unul jurist și unul economist)
- fost veteran de război (în grad de căpitan), împrumutat cu 3 ha de pământ de regele Ferdinand
- între anii 1928-1935 a fost contabil-șef la Primăria Roman
- un copil de-al său, **Robu Ioja Rudolf** (n. 07.06.1904 – d. 20.04.1960) a fost, de asemenea, notar al comunei Săbăoani timp de 32 de ani; căsătorit cu Maria Dămoc, tată a șapte copii, absolvent de liceu comercial.

Robu Ianoș (Demeter-Ianoș)
(n. 08.05.1875 – d. 19.11.1942):

- nepot al deputatului Ianoș Robu
- căsătorit cu Maria n. Mihai Martin Cobzaru la data de 10. 02. 1900 la Săbăoani
- a fost primar în Săbăoani în timpul Primului Război Mondial
- a avut 8 copii: Giurgi (Gogu), Petre (tatăl episcopului Ioan Robu), Mihai, Alexandru (Alec), Varvara, Leon, Veronica (soră în congregația Notre Dame), Dumitru

Episcopul Ioan Robu – arhiepiscop și mitropolit de București

(Este cel de-al doilea episcop al familiei Robu și strănepot al deputatului Ianoș Robu, fiind urmaș din fiul său Demeter, nepotul Ianoș și strănepotul Petre)

Născut la 6 noiembrie 1944 la Târgu Secuiesc – unde tatăl se afla cu serviciul –, **Mons. Ioan Robu**, la numai câteva săptămâni după naștere, s-a mutat cu familia la Traian, în Săbăoani (Neamț), locul de baștină al părinților, unde a copilărit și trăit până la intrarea în seminar. A absolvit Seminarul Catolic din Iași în vara anului 1968 și a fost hirotonit preot la 15 august același an. A fost vicar la Parohia din Craiova și la Catedrala Sf. Iosif, și paroh excurens la Tulcea, Mihail Kogălniceanu și Buzău. În perioada 1973-1977 a urmat studii de specialitate la Universitatea din Lateran și Academia Alfonsiană din Roma, obținând titlul de doctor în teologie morală. Întors în țară, a fost numit profesor la Institutul Teologic din Iași, iar în anul 1982 i s-a încredințat conducerea Seminarului diecezan în calitate de rector.

După moartea Mons. Francisc Augustin, de la sfârșitul lunii noiembrie 1983, preoții Arhidiecezei l-au ales prin vot secret la conducerea Arhiepiscopiei de București, ca administrator diecezan. Un an mai târziu, pe 25 octombrie 1984, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit administrator apostolic al Arhidiecezei și episcop de Celle di Proconsolari. A fost consacrat episcop pe 8 decembrie 1984, în Capela Paulină din Palatul Apostolic din Vatican, de către Cardinalul Casaroli, secretar de stat al Vaticanului la acea vreme. Motoul stemei sale episcopale este: *Et veritas liberabit vos* – „Și adevărul vă va face liberi” (In 8,32). Pe 14 martie 1990 a fost numit de același Sfânt Părinte ca arhiepiscop de București, iar o lună mai târziu a fost ridicat la rangul de Arhiepiscop Mitropolit de București și instalat în Catedrala Sfântul Iosif din Capitală, în prezența delegatului Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, Arhiepiscopul Angelo Sodano.

După 1990 a reînființat învățământul catolic în Arhidieceză și presa diecezană. În cei 36 de ani la conducerea Arhidiecezei, a avut bucuria de a primi vizita a doi Suverani Pontifi la București: Papa Ioan Paul al II-lea în mai 1999 și Papa Francisc în mai 2019. Din 2001, a fost membru de onoare al Academiei Române, iar în timpul pontificatului Papei Benedict al XVI-lea a fost membru al Congregației Pontificale pentru Cultul Divin și Disciplina Sacramentelor. Din 1990 el a condus Conferința Episcopilor Catolici din România ca președinte sau vicepreședinte. De asemenea, a fost președinte al Consiliului Consultativ al Cultelor din România (2013-2015).

Pe 21 noiembrie 2019, Papa Francisc a acceptat renunțarea ÎPS Ioan Robu la oficiul de Arhiepiscop Mitropolit al Arhidiecezei, după ce Excelența Sa a împlinit vârsta canonică de 75 de ani. Prin voința Sfântului Părinte, Mons. Ioan Robu a rămas la conducerea Arhidiecezei ca Administrator Apostolic, până la instalarea Mons. Aurel Percă, noul Arhiepiscop Mitropolit numit, adică până pe 11 ianuarie 2020.

Alte detalii:

Tatăl episcopului Ioan Robu a fost Petre (născut conform liniei genealogice din: Ianoș – Dumitru – Ianoș Robu deputatul) este strănepot al deputatului Ianoș Robu.

Mama episcopului a fost Varvara n. Vârgă Mihai.

Copiii lor au fost șapte: Cezar, Emil, Ioan (episcopul), Maricica, Ștefan, Alexandru și Matei.

Câteva referințe istorice despre familiile de „Robu” din Săbăoani

- În statistica familiilor din Săbăoani din anul 1646 scrisă în *Codex Bandinus*, găsim 44 de familii, dar nici una nu este cu numele de Robu.
- Recensământul din 1772 făcut în Moldova de armata rusească redă următoarea situație pentru „moșia Săbăoani” a Mănăstirii Neamțului: 64 toată suma caselor. Din toate numele ce sunt prezentate nu găsim nici un nume de Robu.
- În schimb, în cele mai vechi arhive ale parohiei Săbăoani – arhivele de botezuri, căsătorii și înmormântări, cele începând din 1797, găsim menționate mai multe familii de Robu.
- Așadar deducem de aici că a existat o familie sau o persoană, sau mai multe familii sau persoane de „Robu” care au venit și s-au stabilit în Săbăoani în secolul al XVIII-lea sau mai exact spre sfârșitul secolului al XVIII-lea. Nu putem ști dacă în acest interval de timp ar fi existat numai o singură familie de Robu din Săbăoani din care să se fi născut și celelalte familii de Robu, sau dacă familiile de Robu venite în sat ar fi fost în legătură de rudenie de sânge și astfel am fi putut vorbi, în acest caz, de faptul că toate familiile de Robu din Săbăoani ar fi fost în legătură de rudenie între ele pe baza unui strămoș comun. Însă, așadar, nu putem ști acest lucru din cauza lipsei de documente istorice din acele timpuri.
- Cert este că la începutul secolului XIX, în jurul primului deceniu, între anii: 1798 – 1812, existau, conform arhivelor parohiei Săbăoani, în jur de 12 familii de Robu și nu se poate ști exact care era situația de rudenie dintre ele.
- La Răscoala din Săbăoani din anul 1831, revoltă dusă împotriva ocupației rusești, când au căzut pe locul de luptă 31 de persoane, găsim printre ele și un nume de Robu: Robu Ioja.

Bibliografie

Fondul *Arhivele Parohiei Săbăoani sec. XIX și începutul sec. XX*, care se află la Arhivele Naționale ale Statului – Piatra Neamț; conține registrele de botezuri, de cununii, de înmormântări și a celor de *status animarum* ale parohiei Săbăoani din secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Fabian Doboș, *Săbăoani, file de istorie*, Editura Presa Bună, Iași 2002.

Fabian Doboș, *Scurtă prezentare a vieții și activității Mons. Mihai Robu, primul episcop autohton al Diecezei Romano-Catolice de Iași (1925-1944)*, Editura Sapientia, Iași 2022.

Fabian Doboș, *La Chiesa Latina nella Moldavia-Romania nel XIX secolo* (ms.), Roma, 2000, 65-66.

Fabian Doboș, *Din activitatea episcopului Antonio de Stefano*, în Buletin istoric, Presa Bună, Iași 2000, nr. 1, 17-22.

Desbaterile Adunării Legislative a României, sesiunea 1864-65, București, Imprimeria statului, 1866, 1-2.

Demény Lajos, *Complicații în jurul alegerii unui deputat*, în *A Hét*, din 7 mai 1982, București, 18.

Dimitrie A. Sturdza, Dimitrie C. Sturdza, Psf. Ep. Ghenadie Petrescu, ed., *Acte și documente relative la istoria renașterii României*, vol. IV-V, Tipografia Carol Göbl, București 1890.

Giurescu C. Constantin, *Istoria românilor*, București, ediția a treia, Delafras S.A., 416.

Jean Nouzille, *Catolicii din Moldova: istoria unei minorități confesionale din România*, Sapientia, Iași 2010, 183.

Nicoae Marcu, *Monografia Comunei Săbăoani*, Editura Cetatea Doamnei, Piatra Neamț, 2018.